

College van Burgemeester en Schepenen
Secretariaat van de overlegcommissie
Departement Stedenbouw stad Brussel
Anspachlaan 6
1000 Brussel

Brussel, 05/10/2022

Bezwaarschrift BRAL aangaande de heraanleg van Saintelette (ref 04/PFD/1832830)

Mijnheer de Burgemeester, Dames en Heren Schepenen,
Geachte leden van de overlegcommissie,

Met dit schrijven wil BRAL haar bezwaren kenbaar maken over de stedenbouwkundige aanvraag voor de heraanleg van de Saintelette met referentie 04/PFD/1832830.

Introductie

BRAL ondersteunt de opmerkingen van het buurtcomité Saintelette aangaande deze heraanleg.

Al jaren is Saintelette een van de emblemen van de Brusselse autostad: een hotspot voor verkeersonveiligheid, slechte lucht, geluidsoverlast, met overdadige ruimte voor te veel en te verweven autoverkeer, en nauwelijks of geen plaats voor de actieve weggebruiker, laat staan voor verblijfskwaliteit. We zijn met het buurtcomité dus al gewoon blij dat er iets gebeurt met die site dat een beetje in de goede richting gaat.

Helaas stellen we ook vast dat het al bij al een heel beperkte stap is, waarbij het feit dat er eindelijk - zij het onder-gedimensioneerde - fietsinfrastructuur is en een meer leesbare oversteek voor voetgangers ons ervan weerhouden het plan helemaal af te branden.

Maar voor de rest lijkt het vooral een gemiste kans. Het schiet te kort om dit gigantisch autokruispunt in betere banen te leiden. Het geeft de actieve weggebruikers meer plaats, maar weigert deze echt centraal te zetten. Het plant de nodige bomen, maar zonder ook maar te pogen de huidige bomen te behouden. Er is ontharding, maar versnipperd.

BRAL VZW

STADSBEWEGING VOOR BRUSSEL
MOUVEMENT URBAIN POUR BRUXELLES
AN URBAN MOVEMENT FOR BRUSSELS

Zaterdagplein 13 Place du Samedi
Brussel 1000 Bruxelles +32 2 217 56 33
BE0413 744 986 - RPR Brussel

www.bral.brussels
info@bral.brussels
Triodos BE74 5230 8083 3007

	Urbanisme et paysage	+ 2
	Patrimoine	+ 1
	Domaine social et économique	+ 1
	Mobilités:	
	Piétonnes	+ 2
	Cyclistes	+ 2
	Transports publics	+ 2
	Automobiles	0
	Stationnement	0
	Transports exceptionnels	0
	Sécurité routière	0
P	Microclimat urbain:	
R	Vents	0
O	Effet d'ombrage	+ 1
J	Effet îlot de chaleur	+ 1
E	Energie	+ 2
T	Qualité de l'air	0
	Environnement sonore et vibratoire	+ 1
	Sol, eaux souterraines et eaux de surface	0
	Eaux usées, eaux pluviales et eaux de distribution	+ 1
	Faune et flore:	
	Faune	0
	Flore	+ 1
	Etre humain	+ 1
	Gestion des déchets	0

Fig.: samenvatting van de milieu-impactscores

Kortom, niet te versmaden winst, echter in de marge van wat Koning Auto nog krijgt. Het is anno 2022 volstrekt onbegrijpelijk dat een heraanleg die 0 impact scoort op vlak van verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en bodem nog mogelijk is.

Auto-dominantie

Hoewel hij sinds de jaren '50 op Saintelette (= IJzerplein, Saintelettesquare en Sainteletteplein) extreem veel openbare ruimte heeft ingepalmd, blijft de auto de dominante factor op Saintelette. De heraanleg tornt niet aan haar functie als gigantisch kruispunt voor verkeersafwikkeling van autostromen uit het noorden en het westen van Brussel. Dat terwijl –

BRAL VZW

STADSBEWEGING VOOR BRUSSEL
 MOUVEMENT URBAIN POUR BRUXELLES
 AN URBAN MOVEMENT FOR BRUSSELS

Zaterdagplein 13 Place du Samedi
 Brussel 1000 Bruxelles +32 2 217 56 33
 BE0413 744 986 - RPR Brussel

www.bral.brussels
 info@bral.brussels
 Triodos BE74 5230 8083 3007

zoals Picnic the Bridge en Welkom op de Kleine Ring terecht aanhalen, de kleine ring deel uitmaakt van het stedelijk weefsel en evengoed een woonfunctie heeft.

Nochtans waren er mogelijkheden om tot een bete evenwicht te komen. Het gewestelijk transitverkeer zou maximaal naar het ondertunnelde deel van de kleine ring kunnen worden geleid, terwijl de bovengrond kan dienen om ook het verkeer dat in en uit de wijken errond moet op te vangen en naar de tunnels te leiden. Hierbij zouden de stromen beter moeten gescheiden worden, en vooral, keuzes te maken om bepaalde stromen niet meer toe te laten, of in volume te doen afnemen. Zo blijven ook lokale wegen (Diksmuide, Koolmijnen) aangesloten op dit grote kruispunt, wat extra, en vooral onnodige weefbewegingen met zich mee brengt.

Het ontwerp houdt bovengronds ook systematisch vast aan 2x2 baanvakken. Dit terwijl er ook ondergronds al 2x2 rijstroken liggen.

Alle experten en studies (wereldwijd) bevestigen dat rijvakken enkel verkeer aanzuigen en zodoende is de enige doordreven oplossing om dit te beperken het aantal rijvakken drastisch te beperken.

- Zo toonde de brand aan dat alvast richting Basiliek het met slechts één rijstrook ook lukt. Misschien geldt bij uitbreiding hetzelfde voor de andere richting?
- Het IJzerplein blijft een kluwen van weefbewegingen. Het zou hier goed zijn om een aantal bewegingen onmogelijk te maken. Dat scheelt ruimte maar reduceert ook de congestie.
- De inkomende stroom vanaf de Willebroekkaai kan beperkt worden tot 2 rijstroken. Eén naar links en één naar rechts. De vraag is of rechtdoor daar wel toegelaten moet worden. Volgens de analyse van Good Move stad Brussel komen heel wat wagens via IJzerplein en de Diksmuidelaan de stad in. In hoofdzaak zijn dat wagens die doorstromen naar de 9de Linielaan. Dat is in tegenspraak met de principes van Good Move. Best wordt deze stroom onderbroken.
- De toegang tot de Diksmuidelaan komende van het IJzerplein kan best afgesloten worden, met uitzondering voor leveringen (logische aansluiting op de logistieke PLUS routes uit Good Move).
- Dat laat ook toe om het rechtsaf-vak naar Diksmuidelaan op Saintelette in de richting van Rogier te schrappen.
- De 9de Linielaan wordt best teruggebracht naar een 1x1 profiel. Dat schept ook ruimte voor fietsinfrastructuur (zie verder).
- De toegang tot de Koolmijnenkaai wordt ook best afgesloten. Dat scheelt een extra vak komende vanaf Basiliek.

BRAL VZW

STADSBEWEGING VOOR BRUSSEL
MOUVEMENT URBAIN POUR BRUXELLES
AN URBAN MOVEMENT FOR BRUSSELS

Zaterdagplein 13 Place du Samedi
Brussel 1000 Bruxelles +32 2 217 56 33
BE0413 744 986 - RPR Brussel

www.bral.brussels
info@bral.brussels
Triodos BE74 5230 8083 3007

Verkeersveiligheid

Hoewel voetgangers, fietsers, openbaar verkeer en auto's in het nieuwe ontwerp wel beter worden gescheiden, blijven wij vrezen dat ongevallen zullen blijven voorkomen door de ongewijzigde toevloed van de auto.

De milieu-effectenstudie geeft zelf aan dat de impact op verkeersveiligheid '0' is. Dat is niet aanvaardbaar. Een vermindering van het aantal rijstroken, met een betere verkeersafwikkeling, verlaagt de autodruk, en maakt de kleine ring oversteekbaarder. Op dit moment bestaat er geen enkele veilige en kindvriendelijke oversteek op dit noordelijk deel van de kleine ring.

Luchtkwaliteit.

Alleen door een echte, belangrijke vermindering van het gemotoriseerd verkeer zal de luchtkwaliteit van Saintelette verbeteren. Volgens de modellering van Irceline (https://irceline.be/nl/luchtkwaliteit/metingen/stikstofdi oxide/historiek/no2_anmean_rioifdm) overschrijdt de luchtkwaliteit op Saintelette de Europese normen inzake NO₂. Een situatie die als sinds 2010 onwettig is, waardoor de Brusselse overheid volgens de in Brussel in voegen zijnde Europese wetgeving verplicht is om deze situatie binnen de kortst mogelijke termijn te verhelpen. Het is bijgevolg onaanvaardbaar dat een project dat deze hotspot van luchtverontreiniging heraanlegt, er niet in slaagt om dit te doen.

Fietsinfrastructuur

In het algemeen stellen we vast dat fietsers eindelijk meer plaats krijgen in de openbare ruimte. Maar het project blijft hoofdzakelijk bepaald door de autostroom. Als gevolg daarvan zijn sommige routes niet goed leesbaar voor fietsers, zijn er veel kruisingen met zeer verschillende markeringen, en stellen we ons de vraag naar de fasering van verkeerslichten, die nadelig kunnen zijn voor fietsers.

Verder zien we:

- Tweerichtingsfietspaden van 3m langs weerszijden van Saintelette. Dit is niet conform het reglementair gedeelte van Good Move dat een breedte van 4m voorschrijft voor tweerichtingsfietspaden langs PLUS assen.
- Het project geen aanzet voorziet voor een fietspad langs de 9de Linielaan. Dat is evenmin conform het reglementair gedeelte Good Move, dat een fietspad voorschrijft langs elke auto COOMFORT as.
- Een zeer beperkte leesbaarheid van de GFR 12 richting Opzichtersstraat en Handelsstraat

BRAL VZW

STADSBEWEGING VOOR BRUSSEL
MOUVEMENT URBAIN POUR BRUXELLES
AN URBAN MOVEMENT FOR BRUSSELS

Zaterdagplein 13 Place du Samedi
Brussel 1000 Bruxelles +32 2 217 56 33
BE0413 744 986 - RPR Brussel

www.bral.brussels
info@bral.brussels
Triodos BE74 5230 8083 3007

Ontharding/Groen

Wij stellen vast dat er in het project naar gestreefd is om groen op de site te voorzien. Maar we stellen vast dat bijna al de bestaande gewone platanen (*Platanus x hispanica*), die al een grote kruin hebben, zullen gekapt worden. Een recente doctoraatsstudie van de KUL ("Een oude boom kap je niet") toont nochtans aan dat grote, solitaire stadsbomen een positieve invloed hebben op de menselijke gezondheid en dat één grote boom met een stevige kruin meer doet dan 10 kleine jonge bomen (Residential Exposure to Urban Trees and Medication Sales for Mood Disorders and Cardiovascular Disease in Brussels, Belgium. An Ecological Study, door Dengkai Chi, Raf Aerts, Ben Somers et al, gepubliceerd in *Environmental Health Perspectives*, mei 2022).

De nieuwe bomen –en zeker die in de middenberm- ogen goed op het plan, maar de te beperkte groeiomstandigheden tussen de waterondoorlaatbare auto-rijvakken die rakelings langs hen passeren bieden geen levenskansen. Het groen zou minder versnipperd moeten zijn. Er kan nagedacht worden om de breedte van de middenberm in het project bij voorkeur toegevoegd aan de zuidelijke promenade (kant bewoning), die qua oppervlakte al benadeeld is tegenover de noordelijke promenade bij KANAL en het Kaaitheater. Ook de middenberm aan de Willebroekkaai kan aan de zijkant worden bijgevoegd. Smallere en door een middenberm gescheiden rijstroken hebben bovendien een gunstige invloed op de gereden snelheid.

Ook het schrappen van toegangen tot lokale wegen en het verminderen van het aantal rijstroken biedt extra ruimte voor ontharding.

"Het is anno 2022 volstrekt onbegrijpelijk dat een heraanleg die 0 impact scoort op vlak van verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en bodem nog mogelijk is" Tim Cassiers (BRAL)

Besluitend

Op basis van voorgaande opmerkingen vragen wij de overlegcommissie een gunstig advies, mits

- een vermindering van het aantal rijstroken
- fietsinfrastructuur die voldoet aan de Good Move regelgeving
- minder versnipperde groen ruimte

BRAL VZW

STADSBEWEGING VOOR BRUSSEL
MOUVEMENT URBAIN POUR BRUXELLES
AN URBAN MOVEMENT FOR BRUSSELS

Zaterdagplein 13 Place du Samedi
Brussel 1000 Bruxelles +32 2 217 56 33
BE0413 744 986 - RPR Brussel

www.bral.brussels
info@bral.brussels
Triodos BE74 5230 8083 3007

- een bijsturing waarbij luchtkwaliteit en verkeersveiligheid positief verbetert door het project.

Wij hopen dat de overlegcommissie rekening houdt met deze opmerkingen, en we wensen uitgenodigd te worden voor elke hoorzitting die te maken heeft met dit dossier.

Tim Cassiers

Stafmedewerker luchtkwaliteit en mobiliteit

Tim@bral.brussels

BRAL

BRAL VZW

STADSBEWEGING VOOR BRUSSEL
MOUVEMENT URBAIN POUR BRUXELLES
AN URBAN MOVEMENT FOR BRUSSELS

Zaterdagplein 13 Place du Samedi
Brussel 1000 Bruxelles +32 2 217 56 33
BE0413 744 986 - RPR Brussel

www.bral.brussels
info@bral.brussels
Triodos BE74 5230 8083 3007